

Nr 433.

Av herr **Johnsson** i Kastanjegården **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 217, angående subventionering av vissa varor m. m.*

För att motverka den stegring av priserna på vissa konsumtionsvaror, vilken kan väntas bli en följd av kronans devalvering, har Kungl. Maj:t i proposition nr 217 för riksdagen framlagt vissa förslag, vilka ha till syfte att genom statliga bidrag sänka priserna på vissa livsmedel, som produceras inom landet. Sålunda har bl. a. föreslagits, att Kungl. Maj:t skulle beredas möjlighet att vid behov återinföra systemet med förmalningsersättning för vete och råg. Därest denna ersättning bestämmes till 7 kronor per deciton, möjliggöres härigenom en sänkning av mjölpriset med 9 öre per kilogram.

Förmalningsersättningen infördes under kriget och utbetalades till kvarnarna för av dem förmalen spannmål. I början utgick den för såväl handels- som löneförmalning, men mot slutet av sin tillvaro var den begränsad till handelsförmalningen. Samma begränsning föreslås nu gälla vid ett eventuellt återinförande av förmalningsersättning.

Förmalningsersättningen avses nu komma att utgå — i varje fall göres i propositionen ingen reservation — för *all* förmalen spannmål av vete och råg, oavsett till vilket ändamål mjölet skall användas. Detta skulle innebära, att även det mjöl av råg och vete, som användes inom charkuteriindustrien, konfektyrindustrien, kemisk-teknisk industri m. m., kommer att subventioneras med 9 öre per kilogram. Detta synes icke motiverat med hänsyn till syftet med förmalningsersättningens återinförande. Det torde vara tvivelaktigt, om en dylik subventionering av industrien i nämnvärd mån skulle komma konsumenterna till godo.

Den nu ifrågasatta subventioneringen medför även en annan och allvarligare olägenhet. För vissa ändamål kunna, särskilt inom industrien, vete- och rågmjöl användas helt eller delvis i stället för potatisstärkelse, s. k. potatismjöl. Redan nu är priset på detta högre än på vete- och rågmjöl. Genom subventioneringen kommer prisskillnaden att ökas, och därigenom kommer avsättningen av de stora lager av potatismjöl, som vi nu ha i landet, att försvåras. Det kan knappast vara riktigt att staten på detta sätt skapar en situation, varigenom en produktionsgren gynnas på bekostnad av en annan med lika stort existensberättigande.

Även en annan omständighet torde i detta sammanhang böra beaktas. Vi ha för närvarande förbud mot utfodring av brödspannmål, däremot ej mot utfodring av vete- och rågmjöl. Sänkes priset på mjölet med 9 öre

per kilogram, kan det i vissa fall komma att löna sig att utfodra med mjöl av brödsäd. Det nu gällande utfodringsförbudet kan sålunda åtminstone till viss del bli illusoriskt.

Slutligen må här anföras, att då under kriget förmalningsersättningen var begränsad till handelsförmalningen, hade vi alltså bröd- och mjölransonerings. För jordbrukarna innebar då löneförmalningen en fördel; den gav dem en något större ranson än vad de eljest skulle ha fått och liksom en viss frihet från inmalningstvånget, så att de kunde erhålla mjöl av bättre kvalitet. Några sådana fördelar kunna de nu icke erhålla genom löneförmalning. Denna kan därför komma att i huvudsak upphöra. Jordbrukaren säljer i stället all sin spannmål till kvarnen och köper sedan igen det mjöl, han behöver.

Många skäl synas sålunda tala emot införandet av förmalningsersättning. Den torde icke kunna genomföras utan ytterligare regleringar och förbud, och den kommer därför att kräva en vidlyftig kontrollapparat med återanställning av personal inom regleringsorganen.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta avslå det i propositionen nr 217 framlagda förslaget att bereda Kungl. Maj:t möjlighet att återinföra systemet med förmalningsersättning för vete och råg.

Stockholm den 2 november 1949.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Rudolf Boman
i Kieryd.

Sven Antby.
